

Súd: Okresný súd Brezno
Spisová značka: 2P/178/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6313209709
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:OSBR:2014:6313209709.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Brezno, sudcom JUDr. Jozefom Zlochom, v právnej veci starostlivosti o maloletú C. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, t.č. v ústavnej starostlivosti Reedukačného centra F. I., C. X, v zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno, dieťa W. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T., F., F. XXX/XX, t.č. bytom C., Y.Á. X/XX a I. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. H., U. XXXX/XX, naposledy bytom G. Ľ., U. X, t.č. na neznámom mieste, v zast. opatrovníkom I. C., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Banská Bystrica, o návrhu matky na zrušenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd ústavnú starostlivosť nariadenú nad výchovou maloletej C. S., nar. XX.XX.XXXX rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/348/2011 - 73, zo dňa 17.04.2012, právoplatnosťou tohto rozhodnutia, r u š í .

II. Maloletá sa právoplatnosťou tohto rozhodnutia z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky.

III. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 27,13 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Matka maloletej návrhom doručeným súdu 13.09.2013 žiadala zrušiť nariadenú ústavnú starostlivosť nad maloletou a túto zveriť späť do jej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, že s maloletou nemala žiadne problémy, keď bola u nej na prázdninách. Maloletá sa veľmi zmenila, pomáha jej v domácnosti, netára sa, vedľa sa o všetkom porozprávať.

Reedukačné centrum v Y. v písomnom vyjadrení uviedlo, že maloletá bola prijatá do ich zariadenia dňa 03.09.2012. V školskom roku 2012/2013 ukončila povinnú školskú dochádzku na základnej škole v 9. ročníku. Dňa 28.08.2013 bola premiestnená do Reedukačného centra F. I., kde pokračuje v štúdiu na strednej odbornej škole. Práca maloletej bola kvalitná na príprave i počas vyučovacích hodín. Na nové prostredie sa adaptovala pomerne rýchlo. Je schopná pracovať úplne samostatne. Jej práca v škole je zväčša menej kvalitná. Je málo aktívna, úlohy si plní, no bez vlastnej iniciatívy. Pokiaľ je na vyučovanie pripravená, jej odpovede sú kvalitné, výstižné a vyčerpávajúce. V kolektíve triedy bola málo výrazná, tichá, no nie utiahnutá. V prípade zabezpečenia adekvátneho rodinného prostredia, pri primerane direktívnom a zároveň akceptujúcom prístupe, kedy je prognóza ďalšieho osobnostného vývinu priaznivá, je zrušenie ústavnej starostlivosti vhodné. Zo záverečného komplexného hodnotenia maloletej vyplýva, že maloletá dosiahla pozitívnych zmien v prevýchovnom procese; nastal pokles pasívneho správania v oblasti kompetencie k celoživotnému vzdelávaniu. Znížilo sa u nej impulzívne správanie, dosiahla úroveň optimálnosti. Optimálne správanie maloletá dosiahla v oblasti kultúrnej a občianskej kompetencie. Maloletá síce inklinuje k problémovej skupine, ale za predpokladu intenzívnej

spolupráce s matkou, efektívnemu využívaniu voľného času je možné, aby sa zaradila do rodinného prostredia a tak si osvojené prvky kladného správania upevnila.

Reedukačné centrum F. I. v písomnom vyjadrení k návrhu uviedlo, že adaptácia maloletej na ich zariadenie prebiehala pomaly, postupne sa zaradila do skupiny a nadviazala vzťahy s dievčatami. Spočiatku intenzívne prežívala zmenu zariadenia, plačlivá. Maloletá je slušná, milá k dospelým, pracovitá, aktívna, plní si svoje povinnosti, rešpektuje školský poriadok. V činnostiach sa málo prejavuje. Má ťažkosti dlhodobo sa sústrediť. V škole má rovnako správanie v norme, plní si povinnosti, je šikovná, aktívna. S matkou udržuje písomný aj telefonický kontakt, matka ju v zariadení aj navštívila. Reedukačné centrum záverom uviedlo, že maloletá má v podmienkach ich zariadenia predpoklady nielen ukončiť štúdium, ale i skorigovať negatívne prejavy v správaní. Vyžaduje citlivý, no nekompromisný výchovný prístup, emočnú podporu zo strany dospelých, pozitívnu spätnú väzbu primeranú veku. Nevyhnutné je i posilňovať seba dôveru, pozitívne prejavy v správaní, sebaobraz a zvyšovať sebavedomie. Vzhľadom na krátkosť pobytu maloletej v ich zariadení je náročné vyjadriť sa k predpokladu ďalšieho vývoja pri prípadnom zrušení ústavnej starostlivosti. Návrat do pôvodného prostredia je otáznym, nakoľko môže byť prítomné riziko zlyhania vzhľadom na depresívne a úzkostné prežívanie maloletej pri možnom neúspechu.

Kolízny opatrovník v podanej správe uviedol, že sa pokúsil vykonať opakovane sociálne zisťovanie v domácnosti matky maloletej, v čase návštevy sa im však nepodarilo v domácnosti nikoho zastihnúť. Poukázal na správu z Reedukačného centra F. I.. Ďalej kolízny opatrovník uviedol, že matka maloletej má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k maloletej D. G., nar. XX.XX.XXXX. Z pripojenej správy - charakteristika žiačky, zo Základnej školy C. vyplýva, že maloletá D. chodí do školy pravidelne, od septembra nemá vymeškané hodiny. Do školy chodí rada a vždy vzorne pripravená. Pomôcky na vyučovanie si nosí pravidelne. Jej výsledky v škole sú veľmi dobré, na hodinách je pozorná a vzorná. K pedagógom sa správa úctivo a slušne. V kolektíve je obľúbená, kamarátska a nekonfliktná. Do školy chodí upravená a čistá. Matka maloletej sa o jej prospech a správanie zaujíma pravidelne, triednych schôdzok sa zúčastňuje.

Súd vo veci nariadil pojednávanie na dni 13.12.2013 a 08.01.2014. Na pojednávanie dňa 13.12.2013 sa nedostavil otec maloletej, ktorý doručenie predvolania nemal vykázané, Reedukačné centrum Y. a Reedukačné centrum F. I., ktoré svoju neprítomnosť vopred ospravedlnilo. Súd uznesením sp. zn. 2P/178/2013, zo dňa 16.12.2013, otcovi maloletej ustanovil opatrovníka v zmysle § 29 ods. 2 O.s.p. z dôvodu jeho neznámeho pobytu. Dňa 08.01.2014 súd prejednal vec v neprítomnosti opatrovníka otca a Reedukačného centra F. I., ktoré svoju neprítomnosť na pojednávaní vopred ospravedlnilo.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletej, kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil nasledovný skutkový stav:

Matka maloletej na pojednávaní žiadala, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť, ktorá bola nariadená nad výchovou jej dcéry. Podľa jej názoru, maloletá už v Y. nemusela byť tak dlho ako tam bola, maloletá sa zmenila a ona jej verí. Má za to, že dôvodom pre nariadenie ústavnej starostlivosti bolo to, že kamarátky maloletej mali na maloletú zlý vplyv, následkom ktorého bolo zanedbávanie školskej dochádzky. S maloletou je v pravidelnom kontakte, chodila ju pravidelne navštevovať do Y., 2-krát do mesiaca, do F. I. chodí častejšie. Maloletá bola v domácnosti matky na pobyte v lete 2 mesiace, pred Vianocami bola na víkendovom pobyte a tiež cez vianočné sviatky, a to od 20.12.2013 do 07.01.2014. S maloletou neboli žiadne problémy, tie kamarátstva, ktoré ju ovplyvnili, tie sú už zabudnuté. Maloletá chodila aj von, pokyny matky k návratu do domácnosti dodržiavala, alkoholické nápoje nepožívala, problémy s maloletou nemala žiadne. Matka verí, že sa maloletá napravila; pripustila, že sa môže sklamať. Matka sa informovala ohľadom možnosti ďalšieho štúdia maloletej, na Spojenej škole v H., odbor kuchár - čašník, jej bolo prisľúbené, že od 01.02.2014 môže maloletá do tejto školy nastúpiť. Jedným z dôvodov, prečo matka požaduje zrušenie ústavnej starostlivosti je, aby mala maloletá riadnu školu, pretože školský proces, ktorý je v ústavnom zariadení, matka nepovažuje celkom za riadny. Škola, ktorú by mala maloletá navštevovať je v H., je tam aj možnosť nadstavby. Maloletá už ukončila povinnú školskú dochádzku, sama maloletá sa chce ďalej vzdelávať. Podľa názoru matky, umiestnenie maloletej v ústave malo na maloletú pozitívny vplyv, avšak už má za to, že teraz je už čas, aby sa maloletá vrátila domov. Ďalej matka uviedla, že má v starostlivosti ďalšie maloleté dieťa, a to D. G., ktorá navštevuje 5. ročník základnej školy, s ňou žiadne problémy nemá.

Otec maloletej ani jeho súdom ustanovený opatrovník sa k návrhu nevyjadrili.

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že súhlasí so zrušením ústavnej starostlivosti. Počas výkonu ústavnej starostlivosti bola rodina pravidelne sledovaná, aktívne spolu pracovali aj so zariadeniami, v ktorých bola maloletá umiestnená. Zo správ a vyjadrení týchto zariadení vyplýva, že prevýchovný proces bol úspešný, maloletá zmenila svoje postoje, svoje názory a správanie. Podľa kolízneho opatrovníka, dôvody, pre ktoré bola nariadená ústavná starostlivosť pominuli. Navrhol, aby ústavná starostlivosť bola zrušená. Matke navrhol kolízny opatrovník poradenský proces na referáte poradensko-psychologických služieb. Toto výchovné opatrenie nenavrhol uložiť, nakoľko matka je ochotná s úradom dobrovoľne spolupracovať. Ďalej kolízny opatrovník súdu uviedol, že počas vianočných sviatkov, keď bola maloletá v domácnosti matky, bol s maloletou aj s matkou prevedený pohovor; maloletá uviedla, resp. prejavila záujem a želanie, aby bola ústavná starostlivosť ukončená. Maloletá si uvedomuje nesprávnosť svojho konania a prisľúbila, že bude ďalej pokračovať v štúdiu. Čo sa týka pomerov v domácnosti matky, tieto sú nezmenené, matka žije v byte so svojím priateľom p. I. a mladšou dcérou D. G.. V starostlivosti o maloletú D. neboli zistené žiadne nedostatky, starostlivosť matky o maloletú pozitívne hodnotí i škola. Matka má vytvorené vhodné podmienky pre starostlivosť o maloletú.

Maloletá je narodená mimo manželstva. Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 4C/197/98 - 33, zo dňa 07.03.2000, bol upravený výkon rodičovských práv a povinností k nej tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky a jej otec bol zaviazaný prispievať na ňu výživným.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/348/2011 - 73, zo dňa 17.04.2012, bola nad výchovou maloletej nariadená ústavná starostlivosť vykonávaná v Reedukačnom centre Y., H. XX; rodičia boli zaviazaní každý zvlášť prispievať na výživu maloletej minimálnym zákonným výživným na účet reedukačného centra. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že podnet na nariadenie ústavnej starostlivosti podal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Brezno z dôvodu, že maloletá je oddelením sociálnych vecí a rodiny sledovaná od decembra 2010, kedy Základná škola v C. avizovala jej nedbalú školskú dochádzku; matka nezvláda výchovu maloletej, ohrozuje jej mravný a psychický vývoj.

Rozsudkom Okresného súdu Brezno, č.k. 8P/120/2013 - 27, zo dňa 17.10.2013, došlo k zmene vyššie citovaného rozsudku vo výroku II. tak, že maloletá bude umiestnená v Reedukačnom centre F. I. a vo výroku III. tak, že rodičia maloletej sú povinní prispievať na jej výživu minimálnym výživným, na účet tohto reedukačného centra. Rozsudok sa stal právoplatným dňom 29.11.2013.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Podľa § 55 ods.1 Zákona o rodine, súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 55 ods.3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určiť, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

Podľa § 62 ods.1, 2, 3, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia

prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 ods.1, 2 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného. Súd postupuje rovnako aj v prípade, ak rodičia spolu žijú, ale jeden z nich svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu dobrovoľne neplní.

Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods.1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Súd konajúc o návrhu na zrušenie ústavnej starostlivosti rozhodoval postupujúc podľa § 55 ods.3 Zákona o rodine. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že pominuli dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená; maloletá sa počas pobytu v reedukačnom zariadení polepšila, ukončila školskú dochádzku. Z vyjadrení účastníkov vyplýva, že maloletá svoju matku rešpektuje. Matka maloletej už podaním návrhu ako aj svojimi ďalšími vyjadreniami, účasťou na pojednávaní prejavila záujem o návrat maloletej do rodinného prostredia a tiež prejavila záujem poskytovať maloletej osobnú starostlivosť.

Za uvedeného skutkového stavu súd potom rozhodol o zrušení ústavnej starostlivosti z dôvodu, že pominuli dôvody, pre ktoré bola nariadená a rozhodol o zverení maloletej späť do starostlivosti jej matky. Zároveň súd uložil otcovi maloletej povinnosť prispievať na ňu výživným v minimálnej výške, nakoľko v súdnom konaní neboli zistené také pomery otca, ktoré by odôvodňovali priznanie vyššieho výživného.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v 4 vyhotoveniach, prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.), alebo že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný nesplní dobrovoľne, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.